

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
AJINIYOZ NOMIDAGI NUKUS DAVLAT PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

**BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA
TARBIYA FANI**

o‘quv fanidan

FAN DASTURI

Bilim sohasi	100000	– Gumanitar
Ta‘lim sohasi:	140000	– Pedagogika
Ta‘lim yo‘nalishi:	60110501	– Boshlang‘ich ta‘lim

NUKUS– 2021

	Fan, modul kodi BTPM30010	O'quv yili 2021-2022	Semestr 2	ECTS – Kreditlar 6	
	Majburiy	Ta'lim tili Tillar kesimida		Haftadagi dars soatlari 6	
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama	
	Boshlang'ich ta'limda tarbiya fani	90	90	180	
2	<p>Fanning mazmuni asosiy mazmuni – Ushbu dasturda bo'lg'usi boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirish, tarbiya tizimidagi masalalar bilan tanishtirish, bozor iqtisodiyoti va raqobatbardoshlikni taminlaydigan innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash, boshlang'ich ta'lim tizimini yanada rivojlantirish va undagi bilim, ko'nikma, qobiliyat va kompetensiyalarni rivojlantirish vazifasini bajaradi</p> <p>Fanning vazifalari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - boshlang'ich sinf o'qituvchisining innovatsion pedagogik faoliyatining bir qismi bulgan tarbiya boyisha asosiy tushunchalari, tarkibi va mezonlarini bilishi; - boshlang'ich ta'lim tarbiya fanini o'qitishda qo'llaniladigan texnologiyalarning nazariy asoslari, o'ziga xos xususiyatlarini, darajalarini bilish va o'rganish; - o'quvchilarning bilish faoliyatini shakllantirishda va boshqarish yo'llarini, o'quvchilarga tabaqalashtirilgan, individual yondoshishni; - boshlang'ich ta'lim tarbiya fanini o'qitishda modulli, muammoli, kreativ ta'lim, didaktik – o'yinli, hamkorlikda o'qitish hamda an'anaviy ta'lim texnologiyalarini, loyiha texnologiyalaridan; ta'lim-tarbiyaning dolzarb muammolari fanini o'qitishda zamonaviy axborot texnologiyalari vositalaridan, multimediya texnologiyalaridan foydalanishni; - o'quvchilarni kichik guruhlarda o'qitish, ularda ijodkorlik izlanuvchanlikni shakllantirish, o'quvchilarda mustaqil fikrlash va ishlashning shakllantirish usullarini egallashni bilishi kerak. - ilmiy, ilmiy-metodik jurnallarda nashrdan chiqqan va o'quv adabiyotlarida bor bo'lgan, internet orqali berilgan o'qitish jarayonida foydalanish mumkin bo'lgan tarbiyaning masalalari haqidagi maqolalarni hamda axborotlarni mustaqil o'rganib, tahlil qilish hamda ularni amaliyotda qo'llash; - istiqbolli o'qitish vositalaridan foydalanish va ularga tayangan holda boshlang'ich ta'lim fanlarini o'qitish texnologiyalarini loyihalash, amaliyotga joriy eta olish bilim, ko'nikma va malakalarini tarkib toptirish; - o'z pedagogik faoliyatlarini taxlil qila olishga, baholashga o'rgatish. - taxliliy – tanqidiy, ijodiy va mustaqil fikr yuritish ko'nikmalarini rivojlantirish orqali bo'lg'usi boshlang'ich sinf o'qituvchilarini innovatsion faoliyatga tayyorlashdir. 				

II. Asosiy nazariy qism (Ma'ruza mashg'ulotlari)

11.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi.

1-MODUL. Umumiy o`rta ta`lim muassasalarida «Tarbiya» fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish

1-mavzu. Uzlüksiz ta`lim tizimida «Tarbiya» faning joriy etilishi

1. Boshlang`ich ta`limda tarbiya fanin oqitishning maqsad va vaziyfalari
2. «Umumiy o`rta ta`lim muassasalarida «Tarbiya» fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to`g`risida»gi 422 - son qarori

2-mavzu. Umumiy o`rta ta`lim muassasalari o`quvchilari uchun «Tarbiya» fani kontseptsiyasi

1. O`zbekiston Respublikasining ta`lim tizimi davlat va jamiyatni yangi bosqichga ko`tarish.
2. Ta`lim tizimidagi davlat siyosati – shaxs, jamiyat va davlatlarning talablariga xos turda ta`limning zamonaviy sifatini taminlash.
3. Umumiy o`rta ta`lim shuningdek boshlang`ich ta`limning ham rivojlantirish tendensiyalari va modellari.

3-mavzu. «Tarbiya» fani bo`yicha umumiy o`rta ta`limning davlat ta`lim standartini va o`quv dasturlari

1. DTS va o`quv-meyo`riy hujjatlari
2. «Tarbiya» fani bo`yicha o`quv dasturlarining yaratilishi.
3. DTS va o`quv dasturlarining bolalar yosh xususiyatlariga mosligi

4-mavzu. «Tarbiya» fani bo`yicha darsliklar va o`quv-metodik majmualarni yaratish masalalari

1. 2020 yil 10 iyulga qadar 2020-2021 o`quv yiliga umumiy o`rta ta`lim bo`yicha darsliklar va o`quv-metodik majmualarga buyurtmalarni shakllantirish muassasalarining 1–9-sinflari uchun
2. 2020 yil 1 dekabrga qadar 2021-2022 o`quv yiliga 10–11-sinflar uchun mo`ljallangan yangi fan bo`yicha darsliklar va o`quv-metodik majmualarga buyurtmalarni shakllantirish

5-mavzu. Umumiy o`rta ta`lim maktablarida «Tarbiya» fanini o`qitish huquqi

1. - 2020-2023 yillarda respublika oliy ta`lim muassasalarining;
2. - «Boshlang`ich ta`lim»,
3. - «Tarix» (mamlakatlar va mintaqalar bo`yicha),
4. - «Tarix o`qitish metodikasi»,
5. - «Filologiya va tillarni o`qitish: O`zbek tili»,
6. - «O`zbek tili va adabiyoti»,
7. - «Milliy g`oya, ma`naviyat asoslari va huquq ta`limi»,
8. - «Pedagogika va psixologiya»,
9. - «Dinshunoslik va islomshunoslik (Islom tarixi va manbashunosligi)»,
10. -«Psixologiya (Din sotsiopsixologiyasi)» ta`lim yo`nalishlari bitiruvchilariga umumiy o`rta ta`lim maktablarida «Tarbiya» fanini o`qitish huquqining berilishi

2-MODUL. Boshlang'ich ta'limda «Tarbiya» faninig hususiyatlari

6-mavzu. Boshlangich ta'limda yaratilgan imkoniyatlar va oiladagi munosabatlarni o'rgatish metodikasi

1. Boshlangich ta'limda yaratilgan imkoniyatlar va ehtiyojlar
2. Ota-onalar va bolalar orasidagi munosabatlarni o'rganishlarning amaliy jixatlari

7-mavzu. Boshlangich ta'limda tartib-intizom va ham jihatlikni shakillantirish

1. Boshlangich ta'limda tartib-intizom yoqari natijalarning birlamshi omili
2. Boshlangich ta'limda tartib-intizom va ham jihatlikni shakillantirish usullari

8-mavzu: Boshlangich sinf oquvshilarini dostona munasabatga tarbiyalash

1. Sinfidagi do'stona munosabatlar.
2. Insoniy munosabatlar tarbiyasining asosiy tamoyillari

9-mavzu: O'quvshilarni muvaffaqiyat-qat'iyat va mehnatga tarbiyalash

1. Muvaffaqiyat-qat'iyat haqida tushuncha
2. Mehnatga tarbiyalash turlari

10-mavzu: Boshlangich sinf oquvshilarida kitobxonlik madaniyatini shakillantirish

1. Boshlangich sinf oquvshilarida kitobxonlik kunikmalarini rivojlantirish
2. Oquvshilarni mustaqil kitob o'qishga o'rgatish usullari

11-mavzu: Boshlangich sinf oquvshilar tarbiyasida electron axborotlardan tugri foydalanish

1. Electron axbototlar haqida tushuncha
2. Ta'limda ijtimoiy tarmoqlarning ahamiyati

12-mavzu: : Kishik maktab yoshidagi o'quvshilarni odob-axloqqa tarbiyalash

1. Kichik yoshdagi maktab o'quvchilarini odob - axloqiy tarbiyalashda xalq ijodinig tarbiyaviy ahamiyati
2. Kichik yoshdagi maktab o'quvchilarini odob- axloqiy kamol topshirishda oila, mahalla va maktab hamkorligi

13-mavzu: Bola tarbiyasida oila,maktab va mahalla hamxorligi

1. Bola tarbiyasida oilaning orni.
2. Bola tarbiyasida maktab va mahallaning hamxorligi.

14-mavzu: Kishik maktab yoshidagi o'quvshilarini tejamkorlikka urgatish metodikasi

1. Tejamkorlik haqida tushuncha
2. Tejamkorlikka tarbiyalash usullari

15-mavzu: O'quvshilarni bo'sh vaqtlaridan unumli foydalanishga urgatish ucellari

1. O'quvshilarni bo'sh vaqtlaridan unumli foydalanishga urgatish
2. O'quvchilarning bo'sh vaqti va pedagogik rahbarliq.

16-mavzu: Boshlangich sinf oquvshilarida vatanparvarlik tuygularini shakllantirish

1. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ma'naviy – axloqiy tarbiya berishda xalq pedagogikasi manbaalaridan foydalanishning shakl va usullari.
2. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ma'naviy – axloqiy tarbiya berishda xalq ertaklaridan foydalanish.

17-mavzu: Boshlangich sinf oquvshilarida nutq madaniyatini rivojlantirish

1. Boshlangich sinf o'quvchilar nutqini takomillashtirish omillari.
2. O'quvchilar nutqini o'stirishda o'qituvchining o'rni.
3. O'yinlar orqali nutq o'stirish.
4. Dars va darsdan tashqari vaqtlarda bolalar fikrlash jarayonini shakllantirishda xalq topishmoqlaridan foydalanish

18-mavzu: : Kishik maktab yoshidagi o'quvshilarini tarbiyalashda mutaffakir merosidan foydalanish

1. O'quvshilarini tarbiyalashda mutaffakir merosidan foydalanish
2. O'quvchilarni kasb-hunarga qiziqtirishda mutafakkirlar merosidan foydalanish.

19-mavzu: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy-qadriyatlar tushunshasini shakllantirish

- 1 Boshlang'ich sinf o'quvchilariga milliy-qadriyatlarni singdirish texnologiyasi
2. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga odobnoma darslari orqali milliy-ma'naviy qadriyatlarni singdirish.
- 3 Xalq pedagogikasida milliy qadriyatlarning ifodalanishi.(Xalq dostonlari misolida)

20-mavzu: Boshlangich ta'lim oquvshilarini axloqiy etik va estetik jihatdan rivojlantirish

1. Yosh avlodning intellektual salohiyatini rivojlantirishda axborot madaniyati va media savodxonlikning o'rni
2. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida aqliy tarbiyani shakllantirish usullari.
3. Ma'naviy-axloqiy tarbiya mohiyati, asosiy tushunchalari va mazmuni.

21-mavzu: Boshlangich ta'lim oquvshilarida mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda xalq ijodidan foydalanish

1. Boshlangich ta'lim oquvshilarida mustaqil va erkin fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda xalq ijodidan foydalanish
2. O'quvchilarda interfaol usullar asosida erkin fikrlashni shakllantirish interfaol omillari

22-mavzu: Oquvshilarni oilaviy hayotga tarbiyalash

1. Oquvshilarni oilada ijtimoiy hayotga tarbiyalash
2. Boshlangich sinf oquvshilarin ijtimoiy hayotga tarbiyalashda maktabning urni

III. Amaliy mashg'ulotlari uchun qo'yidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. «Umumiy o`rta ta`lim muassasalarida «Tarbiya» fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to`g`risida»gi 422 - son qarorini taxlil qilish
2. Umumiy o`rta ta`lim muassasalari o`quvchilari uchun «Tarbiya» fani kontseptsiyasi taxlil qilish
3. «Tarbiya» fani bo`yicha umumiy o`rta ta`limning davlat ta`lim standartini va o`quv dasturlari foydalanishni o`rgatish.
4. «Tarbiya» fani bo`yicha darsliklar va o`quv-metodik qollanmalar yaratishni o`rganish
5. Umumiy o`rta ta`lim maktablarida «Tarbiya» fanini o`qitish huquqini o`rgatish
6. Boshlangich ta`limda yaratilgan imkoniyatlar va ehtiyojlar
7. Boshlangich ta`limda tartib-intizom va ham jihatlikni shakllantirish usullari
8. Boshlangich sinf oquvshilarini dostona munasabatga tarbiyalash
9. O`quvshilarni muvaffaqiyat-qat`iyat va mehnatga tarbiyalash ucullari
10. Muvaffaqiyat-qat`iyat haqida tushuncha berish
11. Maktab,oila va mahallaning tarbiyaviy ta'sirini muvofiqlashtirish
12. Kishik maktab yoshidagi o`quvshilarini tejamkorlikka urgatish
13. O`quvshilarni bo`sh vaqtlaridan unumli foydalanishga urgatish
14. Boshlangich sinf oquvshilarida nutq madaniyatini rivojlantirish
15. Milliy qadriyatlar tushunshasini taxlil etish
16. Boshlangich ta`lim oquvshilarini axloqiy etik va estetik jihatdan rivojlantirish
17. Boshlangich ta`lim oquvshilarida mustaqil fikirlash qobiliyatini rivojlantirishda xalq ijodidan foydalanish
18. Oquvshilarni oilaviy hayotga tarbiyalashning usullarini urgatish

III. Амалий mashg`ulotlari bo`yicha ko`rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg`ulotlar multimedia vositalari bilan jihozlangan auditoriyada har bitta akadem guruhda yakka holda o`tiladi. G`oyaviy xavfdan asrashda tarbiyaviy kechalarning roli, boshlang`ich sinf o`quvchilarini ma`naviy-axloqiy tarbiyalashda xalq o`yinlaridan foydalanish, kreativ ta`limdan boshlang`ich ta`lim tizimida foydalanish, maktabdagi tarbiyaviy ishlar tizimida sinf rahbarining faoliyati, tashkil etish metodikasi mavzulari interfaol usullar yordamida o`tiladi. «Keys stadi» texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mundariyasi o`qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko`rgazmali materiallar va axborotlar multimedia vositalari yordamida o`tkaziladi.

Mustaqil ta`lim uchun tavsiya etilgan mavzular

Maktablarda Tarbiya fanini o`qitish huquqlari
 O`quvchilarni milliy-ma`naviy tarbiyalashda umumiy pedagogikaning ahamiyati
 Tarbiya texnologiyalarining tarixi, kelajagi
 Barkamol shaxsni rivojlantirishga bulgan zaruryat va uning falsafaiy jihatlari
 Oilalardagi psixologik muhitning bola tarbiyasiga bo`lgan tasiri
 Boshlang`ich ta`limda o`quvchilarning ma`naviyatin turli xavflardan saqlashda xalq og`zaki injodining o`rni
 Boshlangich sinf oquvshilarida vatanparvarlik tuygularini shakllantirish
 Boshlangich ta`lim oquvshilarida mustaqil va erkin fikirlash qobiliyatini rivojlantirish
 Bo'lajak o`qituvchilarni tayyorlashda pedagogic innovაციyalardan foydalanish
 Mafkuraviy havflardan himoyalashda tarbiyaviy tadbirlarning roli
 Tarbiya sifatini oshirishda elektron o`quv adabiyatlaridan foydalanish
 Bo'lajak boshlang`ich sinf o`qituvchilarida tarixiy ongini rivojlantirishda Sharq allomalarining asarlaridan foydalanish
 Boshlang`ch ta`lim tizimida tarbiyaviy ishlarni tashkil etishda pedagogic mahoratning roli

	<p>Boshlangich ta'lim oquvshilarini kitob mutolaa madaniyatini shakllantirishda oila va maktab hamkorligi Boshlangich ta'lim oquvshilarini axloqiy etik va estetik jihatdan rivojlantirish Oquvshilarni ijtimoiy hayotga tarbiyalash</p>
	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вазирлар Маҳкамаси 06.07.2020 йилдаги «Умумий ўрта таълим муассасаларида «Тарбия» фанини босқичма-босқич амалиётга жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 422 - сон қарор 2. N.Isatova va boshq. Tarbiya: baxt va muvaffaqiyat sirlari. 2-sinf darslik. – T., “G`ofur G`ulom”, 2020 3. D.Ro`zieva va boshq. Tarbiya: baxt va muvaffaqiyat sirlari. 3-sinf darslik. – T., “Sano - standart”, 2020 4. Tarbiya: baxt va muvaffaqiyat sirlari fanidan 1-4 sinflar uchun taqvimiy – mavzui rejalar. 5. Ismoilova M. Maqsudova G va boshqalar. Boshlangich sinflarda ta'lim – tarbiya ishlari –tayyorlov yo'nalishi bo'yicha tarmoq ta'lim standarti va o'quv dasturlari.T.2005 <p style="text-align: center;">Qosimsha ádebiyatlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbolloriga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti nutqi. // Xalq so'zi gazetasi, 2017.16 yanvar, №11 2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. “O'zbekiston”, 2017. 3. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017yil, 6-son,70-modda. 4. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi – inson manfaatlarini ta'minlash taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. “O'zbekiston”, 2017. <p style="text-align: center;">Internet saytlari</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. http://Ziyonet.uz 6. http://edu.uz 7. www.nadlib.uz 8. http://teoriya.ru
9	<p>Taqrizchilar: N.M.Nagmetova – Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti “Boshlang'ich ta'lim” kafedrasida dotsenti v.v.b., pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori. N.T.Tosheva - Buxoro davlat universiteti “Boshlang'ich ta'lim” kafedrasida dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (Turdosh OTM)</p>